

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204176
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8118204176.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Panónska 2, IČO: 35937874, proti žalovaným: 1/ ETILÓG, s.r.o., so sídlom Prešov, Strojnícka 9/A, IČO: 46 980 202, zastúpený: BENČÍK & PARTNERS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, s.r.o., so sídlom Františkánske námestie 4, Prešov, IČO: 46 980 202, a 2/ H. E., F.. XX.XX.XXXX, T. C. J., Š. XXX/X, zastúpeným advokátom JUDr. Tamásom Puskásom, advokátom, so sídlom Dunajská Streda, Alžbetínske námestie 1203, o zaplatenie 5.830,05 eura a prísl., o odvolaní žalovaného v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/18/2018-106 zo dňa 13.11.2019, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a IV.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný v 1.rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 5.830,05 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 15.5.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti ohľadom úrokov z omeškania voči žalovanému v 1.rade za obdobie od 17.4.2018 do 14.5.2018 z a m i e t a .

III. Žalobu voči žalovanému v 2.rade v celom rozsahu z a m i e t a .

IV. Žalobca m á voči žalovanému v 1.rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

V. Žalovaný v 2.rade m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

2. Citoval ustanovenie § 9 ods. 7 písm. c/ zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení, § 149, § 153 ods. 1 a 2, § 159 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení uviedol, že sa najprv zaoberal tým, či sú splnené procesné podmienky pre rozhodovanie o uplatnenom nároku, konkrétne či nie je daná prekážka litispendencie upravená v § 159 CSP. Zistil, že v tomto prípade žalobca uplatnil voči žalovanému v 2. rade ten istý nárok, teda na tom istom skutkovom základe, z toho istého dôvodu a v totožnej výške už skôr v trestnom konaní sp. zn. 1T/33/2018, ktoré ešte nebolo ukončené a ten istý nárok uplatnil aj v občianskoprávnom konaní. V čase podania žaloby na tamojší súd teda bola daná neodstrániteľná podmienka konania, vo forme prekážky litispendencie, avšak súd v tom čase nemal k dispozícii celý trestný spis a preto nemohol toto konanie zastaviť. Pre súd prvej inštancie však bolo podstatné to, že trestné konanie je už v súčasnosti právoplatne ukončené a preto prekážku skôr začatého konania považoval už za irelevantnú. Súd prvej inštancie sa stotožnil s

názorom o absencii vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade v tomto spore. Za sporné považoval to, aký subjekt je zodpovedný v zmysle ustanovenia § 9 ods. 7 písm. c/ zákona č. 580/2004 Z.z., v prípade, že konkrétna fyzická osoba je síce uznaná vinnou z prečinu ublíženia na zdraví (v tomto prípade žalovaný v 2.rade), keďže z trestnoprávneho hľadiska trestnoprávnu zodpovednosť v tomto prípade môže niesť len fyzická osoba, v prípade, ak táto osoba konala v rámci plnenia svojich pracovných povinností. Domnieval sa, že právna úprava obsiahnutá v § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá rieši zodpovednosť na náhradu škody zamestnávateľa je aplikovateľná aj v tomto prípade. Konštatoval, že žalovaný v 2.rade pri spôsobení škody poistenca žalobcu si plnil pracovné povinnosti v záujme svojho zamestnávateľa, teda v rámci svojho pracovného pomeru a rozhodne nešlo o tzv. exces, teda vykonávanie činnosti, ktorou by sledoval výlučne uspokojovanie svojich záujmov či potrieb. Preto prijal záver, že zodpovedným subjektom v tomto prípade je zamestnávateľ žalovaného v 2. rade a v súčasnosti jeho právny nástupca, teda žalovaný v 1.rade. Poukázal na to, že k totožnému záveru o pasívnej legitímácii zamestnávateľa v prípade zavineného spôsobenia zranenia poškodenému pri plnení pracovných povinností dospel Najvyšší súd ČR v rozsudku 25Cdo/2625/2006 zo dňa 24.09.2008. Súd prvej inštancie preto z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v 2.rade v tomto spore žalobu voči nemu zamietol Zamestnanec právneho predchodcu žalovaného v 1. rade, teda žalovaný v 2. rade, sa dopustil zavineného protiprávneho konania, ktorým spôsobil zranenie poistenca žalobcu, pričom žalobca vyplatil za jej poskytnutú zdravotnú starostlivosť príslušným poskytovateľom žalovanú sumu. Preto považoval za dôvodne vyhovieť žalobe voči žalovanému v 1.rade.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V zmysle tohto ustanovenia žalobca bol neúspešný s uplatneným nárokom voči žalovanému v 2.rade a preto súd priznal úspešnému žalovanému v 2.rade nárok na plnú náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne. Vo vzťahu k žalovanému v 1.rade však žalobca bol v celom rozsahu úspešný, a preto súd prvej inštancie mu aj priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v jeho výrokoch I. a IV. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 1. rade. Odvolanie odôvodnil podľa § 365 ods. 1 písm. g) a h) CSP. Odvolateľ nesúhlasil s rozhodnutím súdu, pričom mal za to, že súd na nariadenom pojednávaní nevykonal dostatočne navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a zároveň považoval rozsudok za arbitrárny. Poukázal na ustanovenie § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že zodpovednosti sa zbaví ten, t.j. každý, kto preukáže, že škodu nezavinil. Aj právnická osoba sa môže zbaviť zodpovednosti za škodu cestou exkulpácie. Odmietol zodpovednosť za škodu v podobe refundácie nákladov za zdravotnú starostlivosť poskytnutú jeho poistencovi, na základe pracovného úrazu zo dňa 20.04.2015. Je toho názoru, že dodržal všetky právne predpisy týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) a nemohol pracovnému úrazu a škode spôsobenej na zdraví poistenca zabrániť. K poškodeniu zdravia poistenca došlo v príčinnej súvislosti medzi zanedbaním odbornej starostlivosti a pracovnoprávných povinností poistenca a vodiča vysokozdvížneho vozíka H. E.. Poistenec O. H., tak ako aj všetci zamestnanci, bola pravidelne a preukázateľne poučená o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Nesplnila si povinnosť vykonávať pracovnú činnosť tak, aby predchádzala škodám na majetku a zdraví a preto spoluzodpovedná za vznik pracovného úrazu a spôsobenú škodu na zdraví. Tieto povinnosti nespĺnila aj napriek skutočnosti, že odvolateľ jej vytvoril také pracovné prostredie a podmienky, aby k takému úrazu nikdy nedošlo. Dôkazom je formulár Hlásenie úrazu na účely nemocenského zo dňa 24.04.2015, ktorý poistenec vlastnoručne vyplnil a podpísal a v ktorom v 5. bode uvádza, že úraz nezavinila iná osoba a že neexistuje žiadny svedok úrazu. Na refundáciu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poistencovi platná legislatíva vyžaduje zavinené protiprávne konanie tretej osoby. Zamestnávateľ sa žiadneho protiprávneho konania v súvislosti s pracovným úrazom nedopustil, naopak, podnikol všetky kroky, aby k takému pracovnému úrazu nikdy nedošlo. Dostatočne preukázal, že nemohol porušeniu právnej povinnosti na strane zamestnanca a vzniku škody ani pri vynaložení všetkej novej starostlivosti zabrániť a tak splnil podmienku exkulpácie, t.j. vyvinil sa. Keďže žalovaný v 1. rade sa exkulpoval, súd prvej inštancie nemal zamietnuť žalobu voči žalovanému v 2. rade. Namietal, že v predmetnej právnej veci súd prvej inštancie rozhodol na prvom a jedinom pojednávaní bez toho, aby vypočul čo i len jedného priameho účastníka konania. Právny zástupca žalobcu, predseda predstavenstva ani žiaden iný poverený zamestnanec R. sa konania nezúčastnil. Prítomní na pojednávaní boli len právni zástupcovia žalovaných v 1. a 2. rade. Na pojednávaní nebol vypočutý dokonca ani konateľ spoločnosti žalovaného. Rovnako na strane žalovaného v 2. rade nebol vypočutý vodič vysokozdvížneho vozíka H. E.. Summa summarum nebol vypočutý ani jeden z 3

účastníkov konania! Súd prvej inštancie opomenul, že žalovaný v 2. rade, ktorý podľa súdu pasívne nebol, taktiež navrhol vypočuť ako svedkov konkrétnych zamestnancov žalovaného v 1. rade - O.. E. J. G., A. E. a D. H.. V tejto súvislosti bola jednoznačne porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania uvedená v článku 9 CSP. Na záver dodal, že znalecký posudok vypracovaný pre účely trestného konania, nemôže byť vyhodnotený ako znalecký posudok záväzný pre civilné súdne konania a v konaní môže byť použitý len ako listinný dôkaz. Nenariadením zákonného znaleckého dokazovania súd nedostatočne zistil skutkový stav, pričom z takto nedostatočne zisteného skutkového stavu prijal nesprávny právny záver, ktorý vyústil do výroku napadnutého rozhodnutia. Spôsob vykonania takéhoto dôkazu ustanovuje zákon v ustanovení § 208 CSP, ktorý súd svojím postupom porušil, čím postihol svoje rozhodnutie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania žalovaného v 1. rade, odvolací súd preskúmal rozsudok len v jeho vyhovujúcom výroku I. a súvisiacom výroku IV. o trovách konania. Nakoľko voči ostatným nárokom odvolanie nebolo podané, odvolací súd nemohol preskúmať správnosť týchto výrokov, a ako také nadobudli právoplatnosť.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov odvolania žalovaného v 1. rade v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením a nedostatočne zisteným skutkovým stavom, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

9. Z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, čo možno považovať za nesprávne práve posúdenie vecí. „Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie vecí spočíva konkrétne v tom, že „súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávnu právnu normu alebo aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval a napokon ak právnu normu správne interpretoval, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval“ (citované z rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo/4/2009). V každom prípade sa však v prípade nesprávneho právneho posúdenia jedná buď o nesprávnu aplikáciu právnej normy alebo o nesprávnu interpretáciu právnej normy, pričom ani jeden a ani druhý prípad nemožno subsumovať na daný spor.

10. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol nárok žalobcu ako zdravotnej poisťovne voči žalovanému v 2. rade ako škodcovi a žalovanému v 1. rade ako zamestnávateľovi škodcu na solidárne zaplatenie sumy 5.830,05 eura s príslušenstvom predstavujúcej náhradu žalobcom vynaložených nákladov na liečbu jeho poškodeného poistenca O. H., nar. XX.XX.XXXX, Z. H. XXX. Žalobca vychádzal z tvrdenia, že liečebné náklady poistenca boli uhradené v príčinnej súvislosti so zavineným protiprávnym konaním žalovaného v 2. rade v zmysle rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/33/2018-276 zo dňa 16.04.2018. Súd prvej inštancie považoval žalobu dôvodnú len voči žalovanému v 1. rade ako osoby zamestnávateľa, v prospech ktorého si žalovaný v 2. rade ako zamestnanec v čase poškodenia zdravia poistenca žalobcu plnil pracovné povinnosti podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

11. Podľa § 9 ods. 7 písm. c/ zákona č. 580/2004 Z. z. zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zdravotná poisťovňa má právo uplatniť svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretej osobe, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia u poistenca došlo jej zavineným protiprávnym konaním.

12. Ustanovenie § 9 ods. 7 písm. c/ zákona č. 580/2004 Z. z. predstavuje osobitný regresný nárok poisťovne voči tretím osobám na náhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, čím poisťovňa zároveň aktívne legitimuje na uplatnenie tohto nároku v súdnom konaní. Zákonnými podmienkami pre vznik nároku zdravotnej poisťovne na regresnú náhradu je jednak poskytnutie zdravotnej starostlivosti jej poistencovi a jednak skutočnosť, že k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia tohto poistenca došlo zavineným protiprávnym konaním tretej osoby.

13. Pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že žalovaný v 2.rade bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/33/2018-276 zo dňa 16.04.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/97/2018-295 zo dňa 07.03.2019 uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest 600 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 07.03.2019. Zavinené protiprávne konanie žalovaného v 1. rade spočívalo v tom, že dňa XX.XX.XXXX v čase okolo 14:30 hod. vo dvore nákupného centra C. na sídlisku D. viedol pracovný stroj - elektrický vysokozdvížny vozík, kedy pri cúvaní v rozpore s § 148 ods. 1 Zákonníka práce a ustanovením bodu 14.2.3.1 STN ISO 3691 + Amd 1 motorové vozíky, nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu pracovného stroja, v dôsledku čoho zadným kolesom prešiel po ľavej nohe poškodenej O. H., čím jej spôsobil ťažké devastujúce poranenie chodidla vľavo. Nebolo sporným ani to, že žalobca vynaložil na zdravotnú starostlivosť poškodenému poistencovi O. H. náklady vo výške 5.830 eur.

14. Vo vzťahu k uplatnenému nároku poisťovne na regresnú náhradu bolo špecifické, že žalovaný v 2. rade bol v čase poškodenia zdravia poistenca žalobcu zamestnancom spoločnosti L., ktorej právnym nástupcom je žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade vykonával pracovné úlohy pre žalovaného v 1. rade, ktoré ako konštatoval súd prvej inštancie, nepredstavovali exces. Bola daná časová, miestna a vecná súvislosť činnosti žalovaného v 2. rade v deň poškodenia zdravia s činnosťou právneho predchodcu žalovaného v 1. rade, a nebolo sporné, že v uvedený deň si žalovaný v 2. rade plnil svoje pracovné povinnosti.

15. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že aj keď je regresný nárok zdravotnej poisťovne upravený v lex specialis, ktorým je zákon č. 577/2004 Z. z., pre posúdenie otázok ním neriešených je potrebné aplikovať Občiansky zákonník. Zodpovednosť tretej osoby za zavinené protiprávne konanie, ak ním došlo k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia počas plnenia pracovných povinností pre zamestnávateľa, je potrebné posudzovať práve podľa Občianskeho zákonníka. Právna úprava zákona č. 577/2004 Z. z. totiž podmienky zodpovednosti tretej osoby nedefinuje.

16. Nakoľko zákon č. 577/2004 Z. z. uvedenú problematiku neupravuje, je potrebné pri určení zodpovednej osoby, t.j. osoby, za ktorú žalobca plnil, voči ktorej teda má právo „regresu“ vychádzať z § 420 Občianskeho zákonníka. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že škoda (v danom prípade škoda na zdraví, ktorá si vyžiadala vynaloženie liečebných nákladov) je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Na základe uvedeného ustanovenia, ak škodu spôsobila fyzická osoba pri činnosti vykonávanej pre svojho zamestnávateľa, osobou zodpovedajúcou za škodu nie je ona, ale zodpovedným subjektom je jej zamestnávateľ (§ 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

17. Žalovaný v 2. rade sa dopustil protiprávneho konania pri plnení pracovných úloh pre vtedy svojho zamestnávateľa L., ktorého právnym nástupcom je žalovaný v 1. rade, preto zodpovednosť v podobe vzniku škody je v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka daná práve u zamestnávateľa. Preto záver súdu prvej inštancie, že žalovaný v 1. rade ako právny nástupca zamestnávateľa žalovaného v 2. rade je treťou osobou, za ktorú žalobca hradil náklady liečby svojho poistenca a je preto nositeľom pasívnej legitimácie, je správny tak, ako je správne zamietnutie žaloby voči žalovanému v 2. rade práve z dôvodu nedostatku jeho pasívnej legitimácie.

18. Podstatou rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/343/2009, na ktoré poukázal odvolateľ, nebolo posudzovanie otázky voči ktorej osobe, či fyzickej osobe alebo zamestnávateľovi si môže poisťovňa svoje regresné právo uplatniť. Aj zo znenia samotnej právnej veci tohto rozhodnutia vyplýva, že "právo postihu, teda regresné právo, ktorým je v danom prípade právo zdravotnej poisťovne, uplatniť si voči tretej osobe nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, je hmotnoprávnym nárokom zdravotnej poisťovne voči osobám zodpovedajúcim za škodu", kde treba zdôrazniť "voči osobám zodpovedajúcim za škodu" a z tohto vyplýva, že toto regresné právo má zdravotná poisťovňa voči osobe, ktorá za škodu zodpovedá, pričom kto v tomto prípade za škodu zodpovedá, upravuje § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý hovorí, že škoda je spôsobená právnickou osobou, keď bola spôsobená pri činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú nezodpovedajú.

19. Pokiaľ sa žalovaný v 1. rade v odvolaní snažil zbaviť viny cestou exkulpácie a tvrdil, že dodržal všetky právne predpisy týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) a teda nemohol pracovnému úrazu a škode spôsobenej na zdraví poistenca zabrániť, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/33/2018-276 zo dňa 16.04.2018, v ktorom je uvedené, že okrem preukázania zanedbania povinnosti žalovaným v 2. rade dbať pri práci na zdravie a bezpečnosť seba aj ostatných zamestnancov, došlo aj zo strany žalovaného v 1. rade ako zamestnávateľa k porušeniu všeobecných povinností zamestnávateľa v zmysle záverov znaleckého posudku, podľa ktorého vedúci zamestnávateľa je povinný zabezpečovať v oblasti starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci na všetkých stupňoch riadenia bezpečnosť.

20. Žalovaný v 1. rade namietal v odvolaní nedostatočne zistený skutkový stav veci, keď zo strany súdu prvej inštancie došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti zamietnutím jeho návrhu na vykonanie dokazovania.

21. Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (nález Ústavného súdu SR zo 7. júna 2016, sp. zn. III.ÚS 32/2015).

22. Povinnosť riadneho vedenia sporu je všeobecne vyjadrená v článku 8 CSP tak, že strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti.

23. Podľa dôvodovej správy k CSP sú Čl. 8 a čl. 9 vyjadrením princípu kontradiktórnosti sporového konania a prejednávacieho princípu (zásady formálnej pravdy). Rovnako princípy súvisia s rovnosťou zbraní a s princípom dispozičným. Priorizuje sa procesná aktivita sporových strán, ktoré sú zásadne povinné tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Každá procesná strana má právo oboznámiť sa a reagovať na tvrdenia a dôkazné návrhy protistrany.

24. Podľa čl. 10 ods. 3 CSP, súd môže určiť záväzné procesné lehoty na niektoré procesné úkony.

25. Podľa čl. 5 CSP, môže súd (v rozsahu ustanovenom zákonom) odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

26. Podľa § 153 ods. 1 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

27. Podľa § 153 ods. 2 CSP, súd nemusí prihliadnuť na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli stranou predložené včas. Podobne tak v zmysle § 181 ods. 4 CSP po márnom uplynutí koncentrovanej lehoty nemusí súd na skutkové tvrdenia a skutkové návrhy procesnej strany prihliadať.

28. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Napr. nie je želateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania. Nemožno však vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napr. ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní, alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). (TOMAŠOVIČ, Marek. § 153 [Sudcovská koncentrácia konania]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 576.)

29. Koncentrácia konania predstavuje efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Predkladateľ uviedol, že koncentrácia tvorí funkčnú a teleologickú jednotu s jedným z nosných princípov novej právnej úpravy sporového konania a to s princípom arbitrárneho poriadku (čl. 10 CSP). Vychádza sa z názoru, že sudca so znalosťou konkrétnej veci vie najlepšie posúdiť adekvátnosť a včasnosť uplatnenia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, preto novum spočívajúce v zavedení inštitútu sudcovskej koncentrácie je podľa predkladateľa plne odôvodnené a žiaduce. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, teda najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom a hmotnoprávne námietky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela, ani ich nemohla predvídať a ktoré vyšli najavo až po tom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/111/2019 zo dňa 28.05.2020).

30. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie uznesením ešte zo dňa 30.04.2018 vyzval žalovaného v 1. rade, aby sa v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia vyjadril k žalobe, doručenej súdu dňa 19.04.2018, uviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uznesenie bolo doručené žalovanému v 1. rade dňa 14.05.2018. Zároveň súčasne s uvedeným uznesením súd prvej inštancie doručil žalovanému v 1. rade Poučenie o procesných právach a povinnostiach sporu, v ktorom ho poučil okrem iného aj o tom, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania a že súd nemusí prihliadnuť na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli stranou predložené včas, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov.

31. Odvolací súd konštatuje, že zo žaloby žalobcu muselo byť žalovanému v 1. rade konajúcemu starostlivo, zrejmé, že žalobca v žalobe poukazuje na porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti žalovaným v 1. rade a jeho zodpovednosti ako zamestnávateľa podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je teda zrejmé, že skutočnosti týkajúce sa spornej pasívnej legitímácie žalovaného v 1. rade ako zamestnávateľa a jeho dodržiavanie pracovných bezpečnostných predpisov nevyplývajú až z priebehu pojednávania konaného dňa 13.11.2019, ale táto spornosť tu bola od samého začiatku konania a žalovanému v 1. rade konajúcemu starostlivo musela byť táto spornosť objektívne známa už pred týmto pojednávaním. Napriek vedomosti žalovaného v 1. rade o spornosti žalovaného nároku a poučení o následkoch sudcovskej koncentrácie konania súdom prvej inštancie, žalobca až na pojednávaní žiadal vypočuť svedkov s cieľom preukázať, že neporušil žiadne pracovnobebezpečnostné predpisy. Súdom prvej inštancie preto postupoval plne v súlade s ustanoveniami CSP a správne aplikoval vo veci inštitút sudcovskej koncentrácie konania, keď nepripustil vo veci vykonať žalovaným v 1. rade navrhnuté dôkazy.

32. Z uvedených dôvodov sa preto odvolací súd nestotožnil s odvolacou námietkou, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav tým, že nevykonal dôkazy navrhnuté žalovaným v 1. rade. Nedošlo ani k porušeniu princípu kontradiktórnosti sporového konania, keďže zo strany súdu prvej

inštancie bola umožnená žalovanému v 1. rade, ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností reálna možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany.

33. Súd prvej inštancie nepochybil ani tým, že v civilnom konaní vychádzal zo znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný na účely trestného konania sp. zn. 1T/33/2018, v rámci ktorého vydaným rozsudkom bolo konštatované spáchanie trestného činu žalovaným v 2. rade voči poisťencovi žalobcu, a na základe ktorého vznikla škoda na zdraví poisťenca, ktorú nahradil žalobca. V zmysle § 193 CSP je súd v civilnom konaní viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal.

34. S poukazom na uvedené považoval odvolací súd odvolacie námietky žalovaného v 1. rade za nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a IV. potvrdil, v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny.

35. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca bol úspešný, avšak v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému v 1. rade ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

36. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).